

REFERAT By- og Miljøudvalget 2018-21 d. 08-03-2021

Mødedato Mandag d. 08. marts 2021 kl. 16:30

Mødested Møde i Teams

Indholdsfortegnelse

Klimaplan..... 3

Punkt 75: Klimaplan

00.16.02-A00-4-20

Resume

Kommunalbestyrelsen godkendte den 13. maj 2019 Frederiksberg Kommunes deltagelse i DK2020-pilotsamarbejdet. Frederiksberg Kommune har med sin tilslutning til DK2020 forpligtiget sig til at udarbejde en klimaplan, som med baggrund i vedtagne politikker, strategier og planer beskriver den vedtagne retning for det fortsatte arbejde med såvel håndtering af klimaforandringerne (skybrud, spildevand og temperaturstigninger) og reduktion af CO₂-udledningen med henblik på at indfri ambitionerne om CO₂-neutralitet. Med denne sag forelægges klimaplanen og de konkrete handlinger, der er nødvendige for omstillingen til godkendelse og videre behandling i magistraten og kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Brian Holm og Helle Sjelle) indstiller,

at klimaplanen godkendes og indsendes til CONCITO med henblik på at blive C40-godkendt, idet

- det sikres at planens titel afspejler dens formål i relation til C40-godkendelse
- planen forsynes med en indledning, hvor det tydeliggøres, at de beskrevne indsatser opsummerer allerede besluttede indsatser samt beskriver en proces for yderligere udvikling af kommunens klimastrategi
- der i planen tydeliggøres referencer til kommunens indsats mod forurening fra brændeovne jf. strategi for ren luft
- additionalitetsprincippet fastlægges som et af grundlagene for strategien for investering i CO₂-kompenserende tiltag

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Gunvor Wibroe, Thyge Enevoldsen, Balder Mørk Andersen og Ruben Kidde) tog forbehold.

Indstilling

Kommunaldirektørområdet og By-, Kultur og Miljøområdet indstiller,

at klimaplanen godkendes og indsendes til CONCITO med henblik på at blive C40-godkendt.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 1. marts 2021 sagen efter drøftelse.

På udvalgsmødet blev der stillet en række spørgsmål til sagen. De fremsatte spørgsmål har forvaltningen besvaret i det følgende, ligesom der er foreslået justeringer i klimaplanens afsnit 3.1.1.

CO₂-neutralitet i 2030

Målsætningen om at Frederiksberg Kommune skal være CO₂-neutral i 2030 udspringer af budgetforliget 2015, hvor forligsparterne besluttede, at Frederiksberg i 2035 skulle være CO₂-neutral med en 85% reduktion, mens de sidste 15% hentes via vedvarende energi uden for kommunen - fx vindmøller. Med budgetforliget 2020 blev målet om CO₂-neutralitet fremrykket, idet forligsparterne besluttede at ændre mållåret for CO₂-neutralitet fra 2035 til 2030. Definitionen af CO₂-neutralitet som 85% reduktion er uændret og er senest blevet forelagt for kommunalbestyrelsen i forbindelse med behandlingen af kommunens CO₂-reduktionstiltag den 7. december 2020.

Biomasse

Omstillingen af hovedstadsområdets fjernvarmeforsyning har de sidste 10-15 år primært fokuseret på at få udfaset kul, olie og naturgas fra systemet. Det er i høj grad sket ved omstilling til biomasse, der i de gældende definitioner har været defineret som CO₂-neutralt og har været understøttet fra statens side, ligesom det i praksis har været det eneste alternativ til fossile kilder. Dog er der stort fokus på at understøtte alternativer til biomasse. Derfor har transmissionselskaberne (herunder CTR) igangsat et samlet arbejde omkring "Fremtidens fjernvarmeforsyning i hovedstadsområdet 2050", som netop skal afdække hvordan man sikrer fremtidens fjernvarme på bæredygtig vis. Frederiksberg Forsyning deltager i projektet og det følges af forvaltningen. Det vil også være naturligt, at Frederiksberg Kommune som ejerkommune arbejder aktivt for denne dagsorden i CTRs bestyrelse, jf. den nye grønne ejerstrategi. Resultatet af dette arbejde vil ligeledes indgå i evaluerings- og opdateringsprocessen, jf. afsnit 3.5.1 i klimaplanen.

CO₂-fangst – CCS og fordeling af effekt

CCS er en teknologi under udvikling, og der er ikke etableret en fast metodik til, hvordan CO₂-effekten af et CCS anlæg fordeles mellem interessenter. Forvaltningen er i dialog med ARC, CTR og ARCs ejerkommuner om metoder for

fordeling af effekten fra ARC's projekt, idet det som udgangspunkt forventes at ske efter ejerandele.

Ud fra scenarieberegningerne er det ikke muligt at besvare, hvilken effekt ARC-projektet isoleret vil give. Her forudsættes en omstilling af 2/3 af affaldsforbrændingerne uden at specificere, hvilket anlæg der omstilles. ARC og andre affaldsforbrændinger leverer varme ind i det sammenhængende fjernvarmesystem i hovedstaden, og det er fordelt gennem den såkaldte 'energiproducenttælling', som også anvendes i resten af regnskabet. Omstillingen til CCS af andre anlæg, der leverer ind i det sammenhængende fjernvarmesystem, vil således også give effekt i Frederiksberg Kommune.

Additionalitets-princippet

Frederiksberg Kommune og Frederiksberg Energi har i tidligere investeringer haft fokus på at investeringer resulterer i CO₂-reduktioner, som ellers ikke ville have fundet sted, såkaldt additionalitet. Kommunalbestyrelsen godkendte den 7. december 2020, at der udvikles en strategi for investering i CO₂-kompenserende tiltag som led i opfyldelsen af klimamålet. Det er planen, at der heri skal indgå udredning af, hvilke teknologier, der kan investeres i, hvem der kan gøre det, hvilken effekt teknologierne vil have i CO₂-regnskabet, samt hvilke principper, der bør tages hensyn til, herunder additionalitet.

Den forbrugsrelaterede udledning (scope 3)

Frederiksberg Kommune har en lav energirelateret udledning af CO₂ pr. borger, og på denne baggrund er næste skridt at iværksætte initiativer, der understøtter reduktion af den forbrugsrelaterede udledning, fx international flyvning, fødevarer, tøj eller andre varer med stort CO₂-aftryk. Da det generelt ligger uden for kommunens kompetence at regulere/påvirke borgernes forbrugsadfærd direkte, vil sådanne initiativer skulle ske gennem tæt involvering af borgere samt andre relevante aktører fx vidensinstitutioner, erhvervslivet og Bæredygtighedsrådet. En afdækning af området vil kunne danne baggrund for udviklingen af initiativer rettet mod forbrugsrelateret udledning. Den forbrugsrelaterede udledning vil fremover indgå i den beskrevne evaluerings- og opdateringsproces for klimaplanen, jf. afsnit 3.5.1 i klimaplanen.

Klimaplanen – en løbende proces

Klimaplanen er baseret på bedst mulig viden, som den ser ud i dag. Klimaområdet er under kraftig udvikling, særligt teknologisk, og i planen er der derfor indarbejdet en fast kadence for, hvordan der følges på klimaplanen, så den løbende kan blive justeret og opdateret i takt med udviklingen mv. Der vil årligt blive udarbejdet en status med mulighed for mindre justeringer. Hvert andet år evalueres planen og bidrager ind i budgetprocessen, ligesom planen opdateres med nye handlinger på baggrund af det to-årige budget. Hvert fjerde år evalueres klimaplanen forud for tiltrædelse af en ny kommunalbestyrelse og tilpasses og justeres på denne baggrund for at sikre beslutning om handlinger, der sikrer vejen til opnåelse af 2030- og 2050-målet.

Benchmarking

Frederiksberg Kommune har i forlængelse af DK2020-samarbejdet taget initiativ til etablering af en DK2020-klimaalliance. Klimaalliancen var planlagt at skulle mødes til et topmøde på Frederiksberg i foråret 2020 for at formalisere samarbejdet. Grundet corona-pademien er det endnu ikke lykkedes at gennemføre klimaalliancemødet. Muligheden for at afholde mødet for klimaalliancen før sommerferien afsøges i øjeblikket. Formålet med klimaalliancen er bl.a. kommunerne imellem at holde hinanden op på, at de konkrete handlinger til at blive Paris-kompatible implementeres og følges. Klimaalliancen åbner således op for, at Frederiksberg Kommune får kendskab til de andre kommuners klimaplaner og på det grundlag kan lave nogle sammenligninger og blive inspireret til at gennemføre nye handlinger.

En ambitiøs plan

Klimaplanen er ambitiøs og favner anbefalingerne fra Ea Energianalyses scenarierapport og Bæredygtighedsrådets anbefalinger for CO₂-reduktion. Scenarierapporten er bygget op som en tretrinsraket om tre scenarier, der alle omhandler de samme omstillingselementer og indsatser, med en stigende målsætning for indsatserne. CCS er undtagelsen, da indsats på grund af den teknologiske usikkerhed kun er medtaget i det mest ambitiøse scenarie (målsætningsscenariet). I klimaplanen indgår CCS dog som en konkret handling i et pilotforsøg på ARC, men det er for nuværende usikkert hvordan og i hvilket omfang CCS kan indgå i beregningerne, jf. afsnittet om CCS ovenfor.

Scenarierapportens kategorier er blevet omsat til de omstillingselementer som blev besluttet i kommunalbestyrelsen den 7. december 2020. Indsatserne i afsnit 3.1.1 relaterer til disse, og er de centrale indsatser, der sikrer retningen for at opnå kommunens målsætninger. Som redegjort for i afsnit 3.3 omkring manko, så vil handlingsscenariets niveau resultere i at kommunens målsætninger i 2030 opnås, mens der i 2050 perspektiv kræves målsætningsscenariets handling omkring CCS (eller andre indtil nu ukendte teknologier) for at sikre målsætning om 100% reduktion.

Med klimaplanen påbegyndes således alle de indsatser, der ligger til grund for scenarierapporten med mulighed for, at Frederiksberg Kommune i takt med udviklingen justerer de enkelte greb for at sikre målet om 2030- og 2050-ambitionen,

herunder CCS. Det vil således være muligt at øge forventningerne til resultater indenfor indsatsområderne i senere revisioner af klimaplanen, jf. afsnit 3.5.1 i klimaplanen.

Tidligere sagsfremstilling:

Kommunalbestyrelsen godkendte den 13. maj 2019 Frederiksberg Kommunes deltagelse i DK2020-pilotsamarbejdet. Frederiksberg Kommune har med sin tilslutning til DK2020 forpligtiget sig til at udarbejde en klimaplan, som med baggrund i vedtagne politikker, strategier og planer beskriver den vedtagne retning for det fortsatte arbejde med såvel håndtering af klimaforandringerne (skybrud, spildevand og temperaturstigninger) som reduktion af CO₂-udledningen med henblik på at indfri ambitionerne om CO₂-neutralitet.

Som et fundament for klimaplanen godkendte kommunalbestyrelsen den 7. december 2020 de omstillingsselementer, der er nødvendige for at kunne indfri Frederiksberg Kommunes ambition om CO₂-neutralitet i 2030 og bane vejen for 100% CO₂-reduktion i 2050. Omstillingsselementerne er gengivet i tabel 1 nedenfor.

Tabel 1: Effekt af omstillingsselementer (godkendt i kommunalbestyrelsen den 7. december 2020)

Omstillingsselementer (2030-mål)	Handlingsscenariet Effekt kiloton CO₂ CO₂
Varme- og elsektoren	
Varmebesparelser i eksisterende bygningsmasse (reduceres med 6,5% af nuværende forbrug)	0,2
Realiseres ved:	
· Energirenoveringer af kommunale ejendomme	
· Afdække og understøtte mulighederne for renoveringer af private ejendomme	
Udsortering af plastik til forbrænding i kraftvarmeanlæg (øge udsortering af plastaffald til 80%)	7,8
Realiseres ved:	
· Styrke mulighederne for at borgere og virksomheder kan sortere affald	
· Udvikling og investering i teknologiske løsninger, fx udsorteringsanlæg	
Omstilling af fjernvarme til 100% vedvarende energi og affald	7,1
Realiseres ved:	
· Målsætning for forsyningsvirksomhederne og understøttes gennem den grønne ejerstrategi	
Transportsektoren	
Elektrificering af person- og varebiler (40% af transporten er el-dreven)	2,6
Realiseres ved:	
· Understøtte infrastruktur omkring elbiler	
· Omlægning af kommunal flåde til elbiler	
· Krav i kommunale udbud	
100% elektrificering af kollektiv transport	1,2
Realiseres ved:	
· Kommunens indkøb af busvogntimer i Movia skal være 100% CO ₂ -neutrale	
Reduktion af borgernes og virksomhedernes biltransport med 4%	0,5
Realiseres ved:	

- Fortsat fremme af cyklisme
- Styrkelse af den kollektive trafik
- Fremme af delebiler

I ALT

19,4

Omstillingselementerne er udfoldet og viderebearbejdet i klimaplanens afsnit 3.1.1. til konkrete handlinger, og på side 44 er sammenhængen mellem omstillingselementerne og handlingerne illustreret.

Med godkendelsen af klimaplanen peges der således på, hvilke konkrete handlinger, der er nødvendige for omstillingen. I det omfang de konkrete indsatser ikke allerede er fuldt finansieret, vil der i forbindelse med igangsætning af de enkelte initiativer blive peget på finansiering gennem klimafonden eller i forbindelse med kommende budgetprocesser.

Baggrund og læsevejledning

Klimaplanen er et strategisk dokument, som i overordnede træk beskriver, hvordan kommunen vil:

- Reducere CO₂-udledningen og indfri den politiske målsætning om CO₂-neutralitet i 2030.
- Håndtere og ruste sig til de forventede klimaforandringer (øgede nedbørsmængder, stigende vandmængder og temperaturstigninger) - både på kort og lang sigt.

Til at understøtte processen og udformningen har C40-sekretariatet lavet en skabelon 'Climate Action Planning Framework' (CAPF), som kommunerne skal tage afsæt i, når de udarbejder deres klimaplan. Skabelonen er bygget op om tre søjler, der beskriver en række nødvendige elementer og videregående elementer, som skal være indeholdt i klimaplanen for at den opfylder kravene til at blive C40-godkendt. De tre søjler er:

- Søjle 1: Tilslutning til klimamål og samarbejde – fokuserer på forvaltning og koordinering af planen og behovet for kommunikation med og involvering af det lokale samfund og erhvervsliv under hele planens udvikling og gennemførelse.
- Søjle 2: Udfordringer og muligheder – tager afsæt i kommunens eksisterende omstændigheder og vidensgrundlag, herunder basisfremskrivning for drivhusgasser, CO₂-reduktionssti frem mod 2050, risici relateret til klimaforandringer og socioøkonomiske prioriteter.
- Søjle 3: Fremskynde og implementere indsatser – fastlægger planen for de gennemgribende strukturelle tiltag og selve implementeringen heraf, herunder udvikling og prioritering af tiltag samt processerne for monitorering, evaluering, rapportering og revision.

For at sikre at Frederiksborg Kommunes klimaplan kommer omkring alle de nødvendige elementer, har forvaltningen valgt at disponere klimaplanen efter C40's CAPF-skabelonen. Hvert afsnit i klimaplanen indledes således med en boks, der kort beskriver, hvad afsnittet skal indeholde/svare på i forhold til de nødvendige elementer. Den valgte struktur betyder, at klimaplanen afviger fra den måde, kommunen generelt ville anbefale at bygge et styringsdokument op, fordi det er svært læseligt.

Udover at klimaplanen af formelle grunde følger den pågældende skabelon bærer planen også præg af, at Frederiksborg kommune i en årrække har arbejdet med såvel CO₂-reduktioner samt klimatilpasning. Klimaplanen bygger således i vidt omfang på elementer, der allerede er politisk vedtaget enten i regi af kommunen eller i forsyningsselskaberne.

For at sikre et mere læsvenligt og kommunikerbart dokument, udarbejdes der i tillæg til klimaplanen en "pixi-udgave" - som vil have fokus på at opsummere de elementer fra klimaplanen, der beskriver den strategiske retning og ambition for det fortsatte arbejde med at indfri kommunens klimaambition.

Pixi-udgaven forventes færdig i løbet af foråret 2021 og forelægges magistraten til godkendelse. Det skal bemærkes, at pixi-udgaven alene er tænkt med henblik på at lette kommunikationen, og at den formelle klimaplan udgøres af den plan, som er vedlagt denne sag.

Klimaplanen er vedhæftet i bilag 1, og vil efter Kommunalbestyrelsens godkendelse kunne vurderes af C40-sekretariatet. Det skal bemærkes, at fristen herfor er d. 29. marts 2021.

Der vil løbende blive fulgt op på klimaplanen og behovet for at opdatere planen i forhold til at indfri målene i 2030 og 2050.

I bilag 2 er vedlagt det udfyldte CAPF-skema, som er C40's godkendelsesværktøj til klimaplanen.

I bilag 3 findes den strategiske granskning af klimatilpasningsindsatsen på Frederiksborg, som identificerer manglerne i kommunens eksisterende datagrundlag for klimatilpasningsindsatsen, herunder alle væsentlige klimarisici, datamangler ift. kravene i CAPF samt kommunens planlagte indsats for at håndtere manglerne og få udarbejdet en ny klimatilpasningsplan.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser, men realisering af klimaplanens målsætninger må samlet set forventes at medføre økonomiske omkostninger for Frederiksberg Kommune og kommunens borgere. De konkrete handlinger indebærer en løbende økonomisk prioritering, da en række af indsatser formodentlig ikke vil kunne realiseres, hvis de alene blev vurderet ud fra ren økonomisk rentabilitet. På forsyningsområdet er taksterne den væsentligste finansieringskilde, og det må forventes, at realiseringen af målene vil nødvendiggøre ikke ubetydelige takstforhøjelser.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og miljøudvalget, magistraten og kommunalbestyrelsen den 15. marts 2021.

Historik

Indstilling 1. marts 2021, pkt. 65:

Kommunaldirektørområdet og By-, Kultur og Miljøområdet indstiller at klimaplanen godkendes og indsendes til CONCITO med henblik på at blive C40-godkendt

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 1. marts 2021, pkt. 65:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Bilag

Bilag 1 - Klimaplan for Frederiksberg Kommune

Bilag 2 CAPF

Bilag 3 - Strategisk granskning af klimatilpasningsindsatsen på Frederiksberg